

nimous, exalted, illustrious; प्रहीतुमार्यान् परिचर्यया सुहुमहातु-
भावा हि नितान्तमर्थिनः Śi. 1. 17; Ś. 3. -2 virtuous, righteous,
just. (-वः) 1 a worthy or respectable person. -2
(pl.) people of a religious sect in Mahārāṣṭra founded
by Chakradhara in the 13th century. -अन्तकः 1
death. -2 an epithet of Śiva. -अन्धकारः 1 thick
darkness. -2 gross (spiritual) ignorance. -अन्ध्राः (pl.)
N. of a people and their country. -अन्वय, -अभिजन
a. nobly-born, of noble birth. (-यः, -नः) noble birth,
high descent. -अभिषवः the great extraction of Soma.
-अमात्यः the chief or prime minister (of a king).
-अम्बुकः an epithet of Śiva. -अम्बुजम् a billion. -अम्ल
a. very sour. (-म्लम्) the fruit of the tamarind tree.
-अरण्यम् a great (dreary) forest, large forest.
-अर्घ्य a. very costly, costing a high price; महार्घस्तीर्थानामिव
हि महतां कोऽप्यतिशयः U. 6. 11. (-र्घः) a kind of quail.
-अर्घ्य a. 1 valuable, precious. -2 invaluable; ines-
timable; see महार्घ below. -अर्चिस् a. flaming high.
-अर्णवः 1 the great ocean. -2 N. of Śiva. -अर्थ a. 1
rich. -2 great, noble, dignified. -3 important, weighty.
-4 significant. -अर्बुदम् one thousand millions. -अर्ह
a. 1 very valuable, very costly; महार्हशय्यापरिवर्तनच्युतैः
स्वकेशपुष्पैरपि या स्म दूयते Ku. 5. 12. -2 invaluable,
inestimable; महार्हशयनोपेत किं शेषे निहतो भुवि Rām. 6. 109.
2. (-र्हम्) white sandal-wood. -अवरोहः the fig-tree.
-अशनिध्वजः a great banner in the form of the
thunderbolt; जहार चायेन मयूरपत्रिणा शरेण शक्रस्य महाशनि-
ध्वजम् R. 3. 56. -अशान a. voracious, gluttonous; Mb.
4. -अश्मन् m. a precious stone, ruby. -अष्टमी the
eighth day in the bright half of Āśvina sacred to
Durgā; आश्विने शुरुपक्षस्य भवेद् या तिथिरष्टमी। महाष्टमीति सा
प्रोक्ता..... -असिः a large sword. -असुरी N. of Durgā.
-अह्नः the afternoon. -आकार a. extensive, large, great.
-आचार्यः 1 a great teacher. -2 an epithet of Śiva.
-आढ्य a. wealthy, very rich. (-ढ्यः) the Kadamba tree.
-आत्मन् a. 1 high-souled, high-minded, magnanimous,
noble; अयं दुरात्मा अथवा महात्मा कौटिल्यः Mu. 7; द्विषन्ति
मन्दाश्चरितं महात्मनाम् Ku. 5. 75; U. 1. 49; प्रकृतिसिद्धमिदं हि
महात्मनाम् Bh. 1. 63. -2 illustrious, distinguished, exalted,
eminent; किमाचाराः किमाहाराः क्व च वासो महात्मनाम् Mb. 3.
1. 4. -3 mighty (महाबल); अथायमस्यां कृतवान् महात्मा लङ्केश्वरः
कष्टमनार्थकर्म Rām. 5. 9. 74. (-m.) 1 the Supreme Spirit;
युगपत्तु प्रलीयन्ते यदा तस्मिन् महात्मनि Ms. 1. 54. -2 the
great principle, i. e. intellect of the Sāṅkhyas. (महात्मवत्
means the same as महात्मन्). -आनकः a kind of large
drum. -आनन्दः, -नन्दः 1 great joy or bliss. -2 espe-
cially, the great bliss of final beatitude. (-न्दा) 1
spirituous liquor. -2 a festival on the ninth day in the
bright half of Māgha. -आपगा a great river. -आयुधः
an epithet of Śiva. -आरम्भ a. undertaking great
works, enterprising. (-म्भः) any great enterprize.
-आलयः 1 a temple in general. -2 a sanctuary, an
asylum. -3 a great dwelling. -4 a place of pilgrimage.
-5 the world of Brahman. -6 the Supreme Spirit. -7

a tree &c. sacred to a deity. -8 N. of a particular
dark fortnight. -9 पितृश्राद्ध in the month of Bhādra-
pada. (-या) N. of a particular deity. -आशय a. high-
souled, noble-minded, magnanimous, noble; दैवात् प्रबुद्धः
शुश्राव वराहो हि महाशयः Ks; राजा हिरण्यगर्भो महाशयः H. 4;
see महात्मन्. (-यः) 1 a noble-minded or magnanimous
person; महाशयचक्रवर्ती Bv. 1. 70. -2 the ocean. -आस्पद
a. 1 occupying a great position. -2 mighty, powerful.
-आहवः a great or tumultuous fight. -इच्छ a. 1
magnanimous, noble-minded, high-souled, noble; मर्ही
महेच्छः परिकीर्य सूनौ R. 18. 33. -2 having lofty aims or
aspirations, ambitious; विद्यावतां महेच्छानां..... नाश्रयः पार्थिवं
विना Pt. 1. 37. -इन्द्रः 1 'the great Indra', N. of Indra;
इयं महेन्द्रप्रभृतीनाधिष्ठियः Ku. 5. 53; R. 13. 20; Ms. 7. 7. -2
a chief or leader in general. -3 N. of a mountain
range; पतिर्महेन्द्रस्य महोदधेश्च R. 6. 54; 4. 39, 43. °चापः
rain-bow. °नगरी N. of Amarāvati, the capital of Indra.
°मन्त्रिन् m. an epithet of Brihaspati. °वाहः the elephant
Airāvata; महेन्द्रवाहप्रतिमो महात्मा Mb. 9. 17. 52. -इभ्य a.
very rich. -इषुः a great archer; अधिरोहति गण्डीवं महेषौ
Ki. 13. 16. -इष्वासः a great archer, a great warrior;
अत्र शूरा महेष्वासा भीमार्जुनसमा युधि Bg. 1. 4. -ईशः, -ईशानः
N. of Śiva; महेशस्त्वां धत्ते शिरसि रसराजस्य जयिनीम् Udb.
°बन्धुः the Bilva tree. -ईशानी N. of Pārvatī. -ईश्वरः 1
a great lord, sovereign; महेश्वरस्यम्बक एव नापरः R.; गोत्तरं
न निधीनां कथयन्ति महेश्वरं विबुधाः Pt. 2. 74. -2 N. of Śiva.
-3 of Viṣṇu. -4 a god (opp. प्रकृति). -5 the Supreme
Being (परमात्मा); मायां तु प्रकृतिं विद्यान्मायिनं तु महेश्वरम्
Śvet. Up. 4. 10. °सखः N. of Kubera; यया कैलासभवने
महेश्वरसखं बली Mb. 9. 11. 55. (-री) 1 N. of Durgā.
-2 a kind of bell-metal. -उक्षः (for उक्षन्) a
large bull; a full grown or strong bull; महोक्षतां वत्सतरः
स्पृशन्निव R. 3. 32; 4. 22; 6. 72; Śi. 5. 63. -उत्पलम् a
large blue lotus. (-लः) the Sārāsa bird. -उत्सवः
1 a great festival or occasion of joy; नयनविषयं जन्मन्येकः
स एव महोत्सवः Mā. 1. 36. -2 the god of love. -उत्साह
a. possessed of great energy, energetic, persevering;
अहं च कर्णं जानामि.....सत्यसंधं महोत्साहं.....Mb. 3. 91. 20.
(-हः) 1 perseverance. -2 great pride; ये जात्यादिमहो-
त्साहान्नेन्द्रान्नोपयान्ति च। तेषामामरणं भिक्षा प्रायश्चित्तं विनिर्मितम्॥
Pt. 1. 38. -उदधिः 1 the great ocean; महोदधेः पूर इवेन्दु-
दर्शनात् R. 3. 17. -2 an epithet of Indra. °जः a conch-
shell, shell. -उद्य a. very prosperous or lucky, very
glorious or splendid, of great prosperity. (-यः) 1
(a) great elevation or rise, greatness, prosperity;
नन्दस्वतीन्द्रियं दृष्ट्वा लोकपालमहोदयम् Bhāg. 10. 28. 10; अपवर्ग-
महोदयार्थयोर्भुवमंशाविव धर्मयोगतौ R. 8. 16. (b) great fortune
or good luck. (c) greatness, pre-eminence. -2 final
beatitude. -3 a lord, master. -4 N. of the district
called Kānyakubja or Kanouja; see App. -5 N. of
the capital of Kanouja. -6 sour milk mixed with
honey. -7 = महात्मन् q. v.; संसक्तौ किमसुलभं महोदयानाम्
Ki. 7. 27. °पर्वन् a time of union of the middle of श्रवण
नक्षत्र and the end of व्यतिपात (generally in the month